



Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDFC, DOO
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum

2 oktober 2023

Onze referentie

BS2023027952

Opgesteld door

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

M +31 6 [Redacted]

[Redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen

6

Nota

Voortgang actieplan missie-archieven Afghanistan: afronding zoekslag naar vermeende rapport en onderzoek naar melding.

Aanleiding

- Op 20 december 2022 heeft u de Kamer geïnformeerd over de vorderingen van het "Actieplan missie-archief Afghanistan". In deze brief ging u in op de vorderingen in de uitvoering van dit actieplan. U heeft daarbij toegezegd de Kamer uiterlijk voor aanvang van het meireces nader te informeren (bijlage 1).
- Op 20 april 2023 heeft u de Kamer laten weten dat er meer tijd nodig was voor de zorgvuldige uitvoering van de zoekslag (bijlage 2). U heeft toegezegd het eindverslag van de zoektocht naar het vermeende rapport en het onderzoeksrapport van de Auditdienst Rijk (ADR) aan de Kamer toe te sturen, uiterlijk aan het einde van het derde kwartaal van dit jaar. Daarbij zou u tevens ingaan op de bevindingen van de zoekslag en de betekenis daarvan voor de afwikkeling van de melding.
- Met voorliggende Kamerbrief doet u deze toezegging gestand. De brief beschrijft de voortgang van het "Actieplan missie-archief Afghanistan" en biedt inzicht in de uitkomsten van de zoekslag naar het vermeende rapport en het onderzoek naar de melding (bijlage 3).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van voorliggende Kamerbrief (bijlage 3) aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Graag uw aandacht voor het volgende.

Stand van zaken "Actieplan missie-archief Afghanistan":

- De maatregelen op korte termijn zijn, met de uitkomsten van de zoekslag naar het vermeende rapport en het onderzoek naar de melding, afgerond.
- Naar aanleiding van een ADR-aanbeveling is de zoekslag in het digitaal archief (zip-bestanden) uitgebreid. Defensie heeft ADR vervolgens verzocht om aanvullende validatie van deze zoekslag, wat heeft geresulteerd in een tweede brief van de ADR.
- Begin 2023 heeft Defensie kennis genomen van een YouTube-video, die mogelijk gerelateerd is aan de (Nederlandse) melding van een mogelijk oorlogsmisdrijf door Australische SOF. Dit heeft geleid tot nader onderzoek door Defensie, als onderdeel van de korte-termijnmaatregelen uit het actieplan.
- De evaluatie van interne Defensierichtlijnen voor missie-archivering en melding van vermoedens van schendingen van het humanitair oorlogsrecht is afgerond. Deze evaluatie heeft geresulteerd in aanpassing van de richtlijn voor missie-archivering in "CDS Aanwijzing 158 en CDS Instructie 158".
- Naar verwachting zal er vier tot vijf jaar nodig zijn voor het afronden van de lange-termijnmaatregelen uit het actieplan. In de brief zegt u toe de Kamer jaarlijks te informeren over de voortgang hiervan.

Uitkomst zoekslag naar het vermeende rapport:

Ten aanzien van de zoekslag naar het vermeende rapport staat, op grond van de bevindingen uit de verschillende onderzoekssporen, vast dat:

- Het rapport niet is teruggevonden in het bij Defensie beschikbare papieren- en digitaal archief;

- Hoewel aannemelijk wordt geacht dat het rapport daadwerkelijk is opgesteld, dit niet met zekerheid kan worden vastgesteld;
- Australië is overgegaan tot een aanvullend feitenonderzoek naar de casus;
- De VS geen informatie heeft gevonden over de voorliggende casus.

Uitkomst onderzoek naar de melding:

Ten aanzien van de vraag of er mogelijk sprake is geweest van een oorlogsmisdrijf door Australische SOF staat, op grond van de uitkomsten van het Australische feitenonderzoek, vast dat:

- Australië door Defensie is geïnformeerd over het vermoeden van een mogelijke schending van het humanitair oorlogsrecht;
- De inhoud van de Nederlandse melding (de marteling en daaropvolgende executie) uit het vermeende Special Report niet wordt gestaafd door de resultaten uit het Australische feitenonderzoek;
- Australië, op basis van dit feitenonderzoek, geen aanleiding ziet om uit te gaan van een mogelijk oorlogsmisdrijf en geen aanleiding ziet voor verder onderzoek ten aanzien van dit incident.

Documenten ten behoeve van het informeren van de Kamer:

- Naast de stukken waarnaar wordt verwezen in de nota (bijlagen 1 t/m 3), worden de stukken onder bijlage 4 tot en met 6 tevens toegestuurd aan de Kamer.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Uit instemming met voorliggende brief volgen geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

- Uit instemming met voorliggende brief volgen geen juridische consequenties.

Communicatie

- Naar verwachting zullen er vragen worden gesteld door de pers naar aanleiding van het uitkomen van de brief. Door DCo wordt een woordvoeringslijn voorbereid in overleg met dossierhouders van DGB en CDS/AEVAL.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

- Uitvoering: Er wordt momenteel nagedacht over de wijze waarop passende nazorg kan worden georganiseerd, ten behoeve van direct betrokkenen bij de zoekslag naar het vermeende rapport en het onderzoek naar de melding.
- Beleid: Australië wordt door DGB/DIA geïnformeerd over publicatie van de brief.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
- In de bijlagen zijn verschillende tekst passages gelakt. Het betreft:
 - Persoonsgegevens waarvan openbaarmaking de persoonlijke levenssfeer schaadt.
 - Gerubriceerde informatie waarvan openbaarmaking de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden.
 - Informatie over betrekkingen met andere landen waarvan openbaarmaking de belangen van de Staat en/of andere landen zou kunnen schaden.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID



Bijlagen:

1. Kamerstuk 36200-X-60, 20 december 2022: vorderingen "Actieplan missie-archief Afghanistan".
2. Kamerstuk 27925-935, 20 april 2023: voortgang "Actieplan missie-archieven Afghanistan".
3. Kamerbrief voortgang actieplan missie-archieven Afghanistan: afronding zoekslag naar vermeende rapport en onderzoek naar melding.
4. Eindverslag Intensivering zoektocht naar vermist Special Report Afghanistan (2010), versie definitief, 29 september 2023.
5. Onderzoeksrapport Zoekslag Special Report 2010, 4 juli 2023.
6. Brief van ADR, 25 september 2023.